

серед екзобайтів накопиченої інформації, застосовуючи спеціальні інтелектуальні методи автоматичного аналізу даних, виявляти приховані знання та добувати корисну інформацію.

Природна еволюція інформаційних та хмарних технологій, методів класифікації, кластеризації та прогнозування, а також технологій інтелектуального аналізу даних (Data Mining, OLAP, OLTP) призвели до їх популярності та використання у всіх сферах діяльності, вдосконалення СУБД і сховищ даних. Найбільшого застосування інтелектуальних методів, інтелектуальних систем і технологій інтелектуального аналізу даних мали під час розв'язання бізнес-задач, наукових завдань, у військовій справі, роздрібній торгівлі та інших напрямках. Витрати на їх розробку та впровадження швидко окупалися в дуже короткий термін.

Останнім часом розвиток методів штучного інтелекту дозволив виокремити декілька основних напрямів розвитку, яким слід приділити увагу здобувачам гуманітарного спрямування: мовні технології (розпізнавання текстів та мови, автоматичний переклад, генерація мови), комп'ютерний зір (розпізнавання об'єктів, аналітика відео та зображень), аналіз даних (вилучення знань, пошук закономірностей, прогнозування, машинне навчання).

Кожен здобувач, що вивчає дисципліну «Інтелектуальні системи», повинен отримати навички використання методів інтелектуалізації для досягнення кінцевої мети при обробці даних і знань інформаційно-документного потоку автоматизованим способом. Постійне вдосконалення методів та алгоритмів опрацювання інформації в автоматизованих системах, а також різних інтелектуальних технологічних засобів змушує постійно слідкувати за розвитком програмного, апаратного та програмно-апаратного забезпечення систем штучного інтелекту, які впроваджуються та використовуються у нашій роботі, повсякденному житті, багатьох технічних приладах.

В. Ярута

CHATGPT: МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ

V. Yaruta

CHATGPT: POSSIBILITIES OF USE

Одним із найпопулярніших напрямів розвитку сучасних інформаційних технологій є штучний інтелект, прикладом реалізації якого є Інтернет-сервіс ChatGPT компанії OpenAI, який був запущений у 2020 р. та дозволяє створювати різноманітні тексти у відповідь на запит користувача.

Метою роботи є дослідження можливостей цього сервісу з генерування текстів. Інтернет сервіс ChatGPT є чат-ботом, який генерує відповіді на будь-які питання, ґрунтуючись на базі знань OpenAI та мовну модель, реалізовану у виді алгоритму.

За даними боту база знань OpenAI містить інформацію, актуальну на кінець 2021 р., взяту з бази даних WordNet із синтаксичними та семантичними зв'язками між словами англійською мовою, бази даних Freebase, що містить структуровані дані з історії, географії, точних наук, мистецтва тощо англійською мовою, бази даних Wikipedia, що містить інформацію на різноманітні теми на багатьох мовах, зокрема англійською, бази даних Common Crawl з даними більше 25 млрд вебсторінок на різні теми; крім того база знань OpenAI містить окремі публікації та їх частини, що не завжди мають дані про авторство.

Мовна модель містить велику кількість параметрів та знань, що дозволяє їй працювати з різними мовами та доменами знань. Бот вказує на 45 підтримуваних мов, серед яких англійська, німецька, французька, італійська та українська. Водночас, на відміну від бази знань, яка не поповнюється, мовна модель перебуває в постійній трансформації, змінюючись під час спілкувань із користувачем.

Чат-бот надає короткі відповіді, які не претендують на відсутність логічних, змістовних, граматичних або будь-яких інших помилок. При цьому, якщо користувач вкаже боту на мовну помилку — він її виправить, внесе відповідні зміни до мовної моделі і надалі цю помилку повторювати не буде.

Слід також зважати на те, що, з міркувань безпеки, чат-бот «не пам'ятає» про попередні розмови та, навіть, про те, що він сказав вище в поточній розмові, проте він може повторно згенерувати відповіді на попередні запитання поточної розмови — все це обмежує можливості спілкування з ним, зокрема уточнення та поглиблення обговорюваних тем.

Чат-бот може надати посилання на джерело, але воно, як і сама відповідь, є згенерованим і часто не відповідає дійсності.

Отже, Інтернет-сервіс ChatGPT може бути використаним для первинного ознайомлення з будь-якою темою, інформація про яку міститься в його базі знань, проте слід зважати, що якість отриманих відповідей сильно залежить від вміння користувача ставити питання, його наполегливості та експертності.

С. Бабух

БЕЗПАПЕРОВИЙ ОФІС: ТЕОРЕТИЧНА ТА ПРАКТИЧНА СТОРОНИ ДОКУМЕНТООБИГУ МАЙБУТЬОГО

S. Babukh

PAPERLESS OFFICE: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF DOCUMENT CIRCULATION OF THE FUTURE

Попри час передових технологій, слово «офіс» і досі асоціюється з чималою кількістю паперів на робочих столах. Хоча думки про безпаперовий офіс існували досить давно, фахівці у сфері документаційної діяльності ще не готові повністю відмовитися від старих звичок працювати з документами у старому форматі.

Уперше термін «безпаперовий офіс», або “paperless office”, використала в торгівлі компанія Mikronet, яка займалася автоматизованою оргтехнікою, у 1978 р. Також питанням сучасних «зелених» офісів», зокрема в українських реаліях, почало цікавитися чимало науковців й активно досліджувати його (О.Вернигора, А. Геворкян).

Нині питання переходу на безпаперовий формат залишається вкрай актуальним. Paperless в українському середовищі — це крок до покращення довкілля і головне — трансформація вітчизняної системи документування. Безпаперовий офіс — це робоче середовище, у якому використання паперу виключається або значно зменшується. Це досягається шляхом перетворення документів та інших паперових матеріалів у цифровий формат (<https://theecmconsultant.com/what-is-paperless-office/>). Наприклад, уряд України має намір повністю відмовитися від використання будь-яких паперових документів, крім тих, що містять секретну службу інформацію.